

Список використаної літератури:

1. Ареф'єва О. В. Конвергентний розвиток інноваційного співробітництва в умовах просторово-циркулярної економіки / О. В. Ареф'єва, З. М. Побережна // Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика» Серія «Економіка». 2021. Випуск 10 (20).

2. Шкуренко О. В. Циркулярна економіка як передумова формування інноваційних платформ сталого розвитку суб'єктів підприємницької діяльності. *Науковий журнал «Бізнес інформ»*. 2021. № 4. С.323-330.

3. Шкуренко О. В. Вплив конвергентних технологій на розвиток циркулярної економіки на основі інноваційного співробітництва. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. (6). 2020. С. 84-96.

*Сафонік Н.П., к.е.н.,
старший викладач кафедри економіки повітряного транспорту,
Національний авіаційний університет, м. Київ*

*Ткаченко В.О.,
здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Національний авіаційний університет, м. Київ*

ЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ТА СТІЙКОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВІЙНИ: ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Масоване вторгнення росії на українську територію призвело до величезних людських і гуманітарних втрат, поглиблення нестабільності, уповільнення економічного зростання, прискорення інфляції, ліквідації інвестицій у сталий розвиток, реконфігурації глобальних поставок і підвищення цін на продовольство, пальне та добрива [4].

Наслідками війни в Україні стали людські жертви та гуманітарна криза, пов'язана з переміщеними особами. Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 року спричинило значні руйнування та надзвичайні втрати у великих містах України, поширившись на сільську місцевість і витіснивши велику кількість

людей. Понад 3,6 мільйона людей не мали іншого вибору, як покинути свої домівки та втекти з країни в пошуках безпеки. Мільйони людей є переселенцями в межах України. Звичайно, погіршення ситуації з продовольчою безпекою, викликане війною, призвело до порушення балансу життєдіяльності населення України, що також вплинуло на глобальну продовольчу безпеку. Ще до війни ціни на продукти харчування в Україні були рекордними. Ця ситуація спричинена ринковими умовами та високими цінами на енергоносії, добрива та всі сільськогосподарські послуги, що ще більше загострюється конфліктом.

Україна є дуже великим гравцем на світовому продовольчому ринку. До війни на експорт йшло понад 15% світового виробництва кукурудзи і близько 10% зернових. Це означає, що Україна була одним із найбільших світових експортерів в обох сегментах. Проте нині український продовольчий ринок перебуває в кризовому стані через дію багатьох чинників, які поступово спрацьовували протягом достатньо тривалого періоду [1]:

1. В останні роки погодні умови були досить несприятливими для світового врожаю сільськогосподарської продукції.

2. Зростання цін на енергоносії, переважно на газ, зумовило зростання цін на добрива, які є важливою складовою собівартості зерна та іншої сільськогосподарської продукції.

3. Вторгнення росії в Україну та початок війни також мали значний вплив на світовий продовольчий ринок.

4. Безумовно, проблеми з експортом зерна з України спричинили зміну цін на продукти харчування у світі. А через подорожчання зерна почали рости ціни на м'ясо та інші продукти харчування.

Отже, наслідками воєнних подій в контексті забезпечення продовольчої безпеки та стійкості екологічного середовища є:

1. Транспортні викиди. Одразу після вторгнення багато українців були змушені покинути свої домівки. Одночасне переміщення мільйонів людей у такому великому масштабі призводить до збільшення викидів вуглецю більш ніж на 1003000000 тонн CO₂ еквівалента. Варто зазначити, що майже 40% усіх викидів припадає на повернення порожнього транспорту [3].

2. Викиди від бойових дій. За оцінками експертів, сторони можуть використовувати від 5000 до 60000 снарядів на день залежно від інтенсивності бойових дій. За попередніми оцінками, загальні викиди, спричинені використанням боєприпасів, становлять близько 1 млн тонн еквівалента вуглекислого газу.

3. Пожежі. Наразі достеменно бойові дії призвели до значного збільшення кількості та розмірів пожеж: за 7 місяців спостережень кількість пожеж площею понад 1 га зросла у 122 рази порівняно з аналогічним періодом 2021 року, а їх загальна площа зросла у 38 разів.

4. Післявоєнна відбудова. Зруйнована або пошкоджена цивільна інфраструктура, внаслідок бойових дій, завдає значної шкоди навколишньому середовищу.

5. За межею бідності живе понад 7 млн осіб, а частка бідного населення сягає 24%. Експерти Світового банку та Єврокомісії оцінюють вартість війни в Україні з 24 лютого 2022 року по 24 лютого 2023 року в \$134,7 млрд, а на відновлення необхідно \$410,6 млрд.

Отже, стійкість національної економіки та перспективи її подальшого розвитку з урахуванням факторів, що здійснюють вплив на безпеку продовольства і навколишнього середовища в контексті збройних конфліктів, вимагають інтеграції зусиль населення, влади, бізнесу і міжнародних партнерів та реалізації чіткої, обґрунтованої стратегії розвитку економіки націленої на протидію різним деструктивним процесам.

Список використаної літератури:

1. Українська економіка під час війни. URL: <https://eba.com.ua/ukrayinskaekonomika-pid-chas-vijny-shho-dali/>.
2. Чалюк Ю.О. Глобальний соціально-економічний розвиток в умовах VUCA, SPOD, DEST ТА BANI СВІТУ. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. (36). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article>.
3. Війна росії в Україні: згубні наслідки для клімату. URL: <https://ecoaction.org.ua/vijna-rosii-naslidky>.
4. Які економічні наслідки війни в Україні? URL: <https://www.institutmontaigne.org/analyses/quel-impacteconomie-de-la-guerre-enukraine>.
5. Як війна в Україні впливає на весь світ? URL: <https://www.imf.org/fr/Blogs/Articles/2022/03/15/blog-howwar-in-ukraine-isreverberating-across-worlds-regions-031522>.
6. Сафонік Н.П. Особливості функціонування економіки України в умовах воєнного стану. *Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку*: матеріали XIX Міжнар. наук.-практ. конф. Вільнюс: ГО «ВАДНД», 07 березня 2022 р. С. 48-52. URL: <http://perspectives.pp.ua/public/site/conferency/conf-19.pdf>.

*Сластяникова А. І., к.е.н.,
доцент кафедри економіки та менеджменту,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

*Русанов А. С.,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків*

ПРОБЛЕМИ ДЕІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ В СТРАТЕГІЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ

В умовах нового етапу глобалізації світової економіки проблемі індустріалізації економічних систем відводиться чи не головна роль, так як остання забезпечує країнам не тільки збільшення обсягу виробництва й покращення якості життя населення, але й створює передумови для збереження економічної незалежності та стабільного розвитку національних систем, що підтверджує актуальність даного дослідження.